

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis discernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 3. De virtute Charitatis, peccatisque illi oppositis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

cet S. Tho. q. 21. a. 1. primò, cùm quis præsumit se divinam gratiam, aut gloriam æternam ex se ipso & naturæ suæ viribus adipisci posse, secundò, cùm præsumit se ex sola divina misericordia consecuturum remissionem peccatorum sine ulla poenitentia, aut æternam beatitudinem sine ullis operibus meritoriis.

Desperatio verò committitur, cùm quis deliberatè de misericordia divina diffidit; nec peccatorum remissionem, aut beatitudinem æternam, mediâque ad illam necessaria amplius à Deo expectat, ideoque omnem conatum ex parte sua requisitum intermittit. Rectè autem observat Tolet. lib. 4. c. 7. desperationem aliquando esse hæresim coniunctam; si quis v. g. existimaret ac pertinaciter sibi persuaderet Deum aut nolle aut posse peccata à se commissa remittere, ejusque misericordiam talem non esse, quæ tot & tam gravia peccata toties iterata condonare velit aut possit: quod in confessione specialiter declarandum foret.

§. III.

De virtute Charitatis, peccatisque illi
oppositis.

NO MEN Charitatis secundum communem Theologorum acceptionem significat excellentissimum quendam amorem, qui proinde bonum excellentissimum & summè perfectum tanquam obiectum spectare debet, Deum scilicet; qui propter se summè diligendus est, & propter quem cætera omnia diligere debent.

Cùm autem de hac nobilissima virtute plurima disputari soleant à Theologis, nos hinc præcipua tantummodo & scitu magis necessaria ex eorum communi & recepta doctrina, præsertimque ex ijs quæ apud S. Doctorem c. 23. 24. & seq. fusiùs explicantur, seligemus.

Primum est, charitatem non modò esse virtutem supernaturalem Theologicam cæteris omnibus quibuscumque
virtu-

virtutibus perfectiorem, ut fusè demonstrat S. Doctor, sed etiam esse ipsarum virtutum veluti formam; in quantum scilicet illis ultimam & completam perfectionem, earum actus ad ultimum finem perfectè ordinando tribuit.

Secundum est, charitatem esse amorem, non concupiscentiæ aut desiderii, sed veræ ac perfectæ amicitia, qua prius à Deo, licet sine ullis nostris mèritis amati, ejusque beneficiis præventi, ipsum vicissim redamamus, ac summè diligimus propter bonitatem ipsius, non qua nobis bonus est ac beneficus, sed qua in se infinitè bonus ac perfectus, ac proinde infinitè diligibilis est: cum (ut in priori parte dictum est tract. 2. c. 2.) quidquid in creaturis bonum aut perfectum est vel esse potest, id omne in Deo, imò aliquid in Spiritibus melius ac perfectius reperitur, quod illum omni amore dignissimum efficit.

Tertium est charitatis actus alios esse imperatos, quales sunt illi qui per ipsius charitatis imperium exercentur, ut cum quis dat eleemosynam pauperi, non modò ut eius indigentiam sublevet, sed præsertim ut Deo placeat, illiq; opus grati exhibeat: alios vero elicitos, qui illius proprii sunt, & ex ejus formali motivo concipiuntur, & quibus homo fertur erga Deum ut summè dilectum; sive per unionè affectuum, idem volendo quod vult Deus, ejus præcepta, consilia, & alia quæcunque illi placent, appetendo & exequendo, non alia ratione, nisi ut voluntatem suam divinæ voluntati quàm perfectissimè uniat & conformet; sive per viam benevolentia, qua DEO omnia bona velit, quæ ipsi velle potest, bona quidem intrinseca & essentialia ipsi DEO, per veram & perfectam in illis complacentiam; bona verò ipsi extrinseca; purà gloriam, honorem, amorem, observantiam, & alia religionis reliquarumque virtutum officia, ipsi DEO tam à se quam ab aliis creaturis exhibenda,) per ardentissimum desiderium; quo hæc omnia non solum velit & optet DEO, sed etiam quibuscunque modis potest, ut re ipsa exhibeantur efficiat.

Quartum est, verissimum esse quod S. Ber. Li. de dil. Deo dicit,

dicit, *Modum diligendi Deum esse, diligere sine modo*: sive enim charitas consideretur objective secundum illud bonum quod voluitur Deo, sive appetiitive secundum estimationem quam de Deo ipso concipimus, sive intensi-ve secundum feruorem & conatum quo in Deum per amorem ferimur, nullus modus ipsi præscriptus est: certum est enim quod Deum objective & appetiitive tenemur diligere præ alia quavis creatura; unde Christus Dominus Matth. 10. *Qui amat, inquit, patrem aut matrem plus quam me, non est me dignus.* Quamvis autem juxta communem Theologorum sententiam intensio charitatis sub obligationem non cadat, possumusque actu charitatis etiam valde remisso satisfacere divino præcepto, quo jubemur Deum ex toto corde diligere, ut docent Almainus, Major, Vega, & alii quos citat & sequitur Isamb. tract. de Char. disp. 15. 2. 4 certum est tamen nullum intensiōis modum in amore Dei esse definitum, nosque nullo affectu adeo feruenti & intenso posse Deum diligere; quin ad illum adhuc feruentius & intentius diligendum, si non ex præcepto tenemur, saltem per gratiam ipsius invitemur, & excitemur.

Quintum est, habitum charitatis (quod etiam de aliarum virtutum Theologicarum habitibus similiter dicendum est) non produci Physice per actus, sicut de habitibus virtutum moralium docent Philosophi; sed à Deo infundi juxta id quod dixit Apost. Rom. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis*: & ex consequenti secundum communioem & probabiliorem Theologorum sententiam ab ipso met Deo augeri, non verò per actus aliquos, nisi tantum dispositivè & meritorie, ut in priori parte tract. 6. cap. 4. sect. 6 dictum est; unde Concil. Trid. observat sess. 6. cap. 10. Ecclesiam illud augmentum à Deo postulare in quadam collecta, cum dicit: *Da nobis Domine fidei, spei, & charitatis augmentum.*

Cæterum per quosnam actus homo ipsius charitatis augmentum promereri possit, non planè constat inter Theologos: quidam enim existimant non nisi per actus ipso

ipso habitu intensiores fieri posse: alii etiam per actus æqualiter intensos: alii per minus intensos: uno quidam asserunt hominem in charitate constitutum per actus quoque aliarum virtutum promereri posse augmentum ipsius charitatis: quod inter alios docet b. m. Franc. Sales. Episc. Geben. lib. 3. de amore Dei cap. 2. probatq; ex can. 24. sess. 6. Concil. Trid. ubi indefinite & sine ulla exceptione dicitur, justitiam acceptam augeri per bona opera: *ubi autem* (inquit ille, ex S. Bernard.) *nihil excipitur, nihil distinguendum est.*

Quamvis autem propter tanti viri auctoritatem, & plures optimas rationes quas ibidem præfert, hæc ultima sententia probabilissima merito videatur; tutissimum tamen est, & consultissimum unicuique, actus quam perfectissimos charitatis crebro elicere, & alia pietatis opera ex eisdem virtutis motivo cum ingenti animi affectu producere; ea siquidem ratione, non augmentum modo, sed cumulum divinæ illius virtutis accipere merebitur.

Porro thesaurum adeo pretiosum unico mortali peccato totum deperdi ex fide certum est, & à Concil. Trid. definitum sess. 6. cap. 15. sicut è contra per peccata venialia charitatem non amitti declaratur eadem in sess. cap. 11. ubi expressè dicitur, *justos quantumvis in peccata venialia quandoque cadant, non propterea desinere esse justos;* ex quibus verbis rectè colligitur non modo charitatem non amitti, sed ne quidem minui per quolibet peccata venialia: quod etiam docet S. Thom. q. 24. a. 10. 3. cum eo communiter omnes: si enim charitas minueretur per peccatum veniale, sequeretur quòd per plura venialia tandem omnino amitteretur; omne siquidem finitum ablatione sæpius iterata alicujus finiti tandem consumitur.

Quod quamvis ita se habeat, fatendum esse tamen charitatis feruorem minui per peccata venialia; quæ licet charitati contraria non sint, ejus tamen operationibus opponuntur, pravosque paulatim habitus in anima in generant, quibus ad majora, & etiam mortalia peccata perpetranda disponitur.

Sextum denique est, dari speciale præceptum de diligendo Deo; non solum negativum, (quo prohibeatur quidquid contra dilectionem illi debitam committi potest) sed etiam affirmativum, quo Deum actu aliquo interno diligere obligamur. Ita S. Th. S. Matth. 22. q. 44. art. 1. evidenter constat ex his Christi Domini verbis: *Dilige Dominum Deum tuum ex toto corde tuo*, &c. quibus, cum adjunxit hæc alia, *hoc est maximum & primum mandatum*, illud ab aliis mandatis distinctum esse ostendit.

Quæres quo tempore præceptum illud obliget. Respondetur esse, & in confesso apud omnes tunc nos ad actum charitatis eliciendum teneri, cum ad actum perfectæ contritionis eliciendum obligamur; sive in articulo mortis, cum aliter Deo reconciliari non possumus; sive cum in statu peccati mortalis sacramentum aliquod suscepturi, vel administraturi sumus, deestque copia confessarii; actus enim perfectæ contritionis charitate formari debet, ut habetur in Concil. Trid. sess. 14. c. 4.

Respondetur 2. probabile esse (quod Nav. cap. 11. nu. 8. & quidam alii docent) hominem ad actum charitatis exercendum obligari, ubi primum rationis usum adeptus est, ipsique sufficienter innotescit. Deum esse summum bonum & ultimum finem, ad quem se suaque omnia per charitatis actum ordinare teneretur; quamvis Bonacin. disp. 3. de charit. qu. 4. pu. 2. & alii Theologi negent ad actum charitatis tunc eliciendum obligatum esse sub reatu peccati mortalis. Quidquid sit autem de illa Navarri sententia, indubitatum est apud omnes, omissionem illam non fore peccatum mortale in eo, qui de illa obligatione nihil unquam audivisset, aut nusquam cogitaret se ad illum actum charitatis eliciendum obligari, vel qui Doctorum illorum sententiæ subscribere nolleret, & contrariam saltem ut probabilem amplecteretur.

Iam quod spectat ad peccata charitati opposita, quamvis mortalia omnia, quatenus sunt quædam Dei offensæ, huic virtuti maximè adversentur, duo tamen sunt, quæ illi ex propria & peculiari ratione opponuntur,